

Силабус курсу

Моніторинг галузевих ринків

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність: 073 «Менеджмент
ОПП «Менеджмент»

Рік навчання: II, Семестр: I

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська, вид підсумкового контролю: залік

Керівник курсу

К.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу

Чикало Інна Василівна

Контактна інформація

chykalo.i.v@gmail.com, +380974070793

Опис дисципліни

Загальний опис дисципліни.

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки потребує забезпечення ефективного розвитку ринків. В умовах, коли економіка України у глобальному середовищі, що характеризується зростанням конкурентної боротьби за фактори виробництва, які за своєю сутністю є обмеженими та вичерпними, за розміром ринків займає кращі позиції у рейтингу Всесвітнього Економічного Форуму, ніж за їх ефективністю, постає необхідність проведення постійного спостереження за станом ринків, їх складовими елементами та оцінювання факторів впливу на їх стан з метою створення ефективного конкурентного середовища, що слугуватиме передумовою формування ефективної структури економіки країни в цілому та регіону зокрема. У цьому контексті саме моніторинг галузевих ринків може слугувати дієвим інструментом забезпечення ефективного функціонування організації в ринковому середовищі.

Дисципліна «**Моніторинг галузевих ринків**» спрямована на формування системи знань з теорії і практики моніторингу галузевих ринків; засвоєння методики і технології моніторингу різних типів галузевих ринків; оволодіння інструментарієм дослідження, аналізу та прогнозування тенденцій розвитку ринкових процесів; набуття вмінь вибудовувати процедури проведення моніторингу в конкретній організації. Дисципліна орієнтує на набуття здатностей: володіння понятійним апаратом моніторингу галузевих ринків; оволодіння технологіями та методами проведення моніторингу галузевих ринків, оволодіння методами аналізу та оцінювання стану галузевих ринків, їх динаміки, цінової кон'юнктури, потенціалу та умов функціонування; освоєння методології прогнозування основних тенденцій розвитку галузевих ринків, ознайомлення із відмінностями в організації

моніторингу на різних типах галузевих ринків та особливостями моніторингу регіональних галузевих ринків; ознайомлення із процедурами оцінювання ринкового ризику, рівня конкурентоспроможності, економічних умов функціонування підприємства на певних сегментах галузевих ринків.

Метою викладання дисципліни є: формування системи знань з теорії і практики моніторингу галузевих ринків; засвоєння методики і технології моніторингу різних типів галузевих ринків; оволодіння інструментарієм дослідження, аналізу та прогнозування тенденцій розвитку ринкових процесів; набуття вмінь вибудовувати процедури проведення моніторингу в конкретній організації.

Завданнями дисципліни є: ознайомлення зі змістом і понятійним апаратом навчальної дисципліни; отримання теоретичних знань з основ моніторингу галузевих ринків; оволодіння технологіями та методами проведення моніторингу галузевих ринків, оволодіння методами аналізу та оцінювання стану галузевих ринків, їх динаміки, цінової кон'юнктури, потенціалу та умов функціонування; освоєння методології прогнозування основних тенденцій розвитку галузевих ринків, ознайомлення із відмінностями в організації моніторингу на різних типах галузевих ринків та особливостями моніторингу регіональних галузевих ринків; ознайомлення із процедурами оцінювання ринкового ризику, рівня конкурентоспроможності, економічних умов функціонування підприємства на певних сегментах галузевих ринків.

Однорідність аудиторії: не важлива.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	1. Характеристика галузевих ринків. Індикатори та показники його стану.	Знати сутність ринку та його суб'єктів, основні теорії та методології економіки і організації галузевих ринків, системоутворюючі елементи галузевого ринку, характерні риси галузевих ринків, межі галузевих ринків і підходи до їх визначення, класифікацію галузевих ринків, систему показників та індикаторів стану галузевих ринків.	Питання, тести
2/1	2. Система моніторингу галузевих ринків	Знати сутність моніторингу, види моніторингу галузевих ринків, принципи проведення моніторингу галузевих ринків, складові елементи моніторингу галузевих ринків. Вміти формувати алгоритм системи моніторингу галузевих ринків та застосовувати засоби проведення моніторингу галузевих ринків.	Питання, тести, задачі
2/1	3. Технології моніторингу галузевих ринків	Отримати здатність застосовувати методологічні підходи до моніторингу галузевих ринків (процедуру проведення моніторингу галузевих ринків, алгоритм проведення моніторингу галузевих ринків).	Питання, тести, кейси
2/1	4. Методи моніторингу галузевих ринків. Особливості їх застосування на різних	Набути навички володіння методологією моніторингу галузевих ринків, моніторингу галузевих ринків, що базуються на експертних оцінках, методами стратегічного аналізу,	Питання, задачі

	типах галузевих ринків	статистичними методами моніторингу, особливостями застосування методів на різних типах галузевих ринків.	
2/1	5. Моніторинг кон'юнктури галузевих ринків	Знати сутність кон'юнктури галузевих ринків, основні завдання моніторингу кон'юнктури галузевих ринків, класифікацію видів кон'юнктури та кон'юнктуруотворюючих факторів, систему показників кон'юнктури галузевих ринків. Вміти оцінювати макроекономічні і мікроекономічні показники кон'юнктури, показники аналізу розвитку галузевих ринків у статистиці і в динаміці. Набути вміння застосовувати методи аналізу кон'юнктури галузевих ринків та методів аналізу кон'юнктури галузевих ринків.	Питання, тренінгові вправи
2/1	6. Моніторинг динаміки і попиту і пропозиції на галузевих ринках	Набути навички оцінювання попиту та пропозиції на галузевому ринку, еластичність попиту і пропозиції на різних типах галузевих ринків. Володіння методикою оцінювання показників попиту і пропозиції галузевих ринків та їх змін в динаміці, факторів впливу на зміну попиту і пропозиції галузевих ринків, методів аналізу інформації.	Питання, задачі
2/1	7. Моніторинг цін і ціноутворення на галузевих ринках	Набути навички застосування методів ціноутворення на окремих галузевих ринках, методики проведення моніторингу цін та ціноутворення на галузевих ринках, технології спостережень за змінами цін на галузевих ринках. Знати порядок збору цінової інформації та методику розрахунку базових та середніх цін на галузевих ринках.	Тести, задачі, управлінські ситуації
2/1	8. Аналіз і оцінка потенціалу та структурних пропорцій на галузевих ринках	Набути навички оцінювання потенціалу галузевого ринку, факторів формування частки ринку, показників забезпеченості та використання ресурсів підприємства та галузевого ринку, впливу екстенсивних та інтенсивних факторів на розвиток галузевих ринків, факторів на зміну долі ринку, структура галузевих ринків в розрізі їх основних типів.	Питання, кейси
2/1	9. Моніторинг конкурентного середовища галузевих ринку	Набути навички оцінювання конкурентного середовища та його складових, аналізу факторів макросередовища та побудови карти стратегічних груп.	Питання, тренінгові вправи
2/1	10. Прогнозування основних тенденцій розвитку галузевих ринків	Набути навички володіння методикою прогнозування розвитку галузевих ринків, методами прогнозування кон'юнктури ринку, прогнозування тенденцій розвитку галузевих ринків.	Тести, задачі
2/1	11. Організація моніторингу галузевих ринків на підприємстві. Інформаційне забезпечення моніторингу	Набути навички позиціонування підприємств на галузевих ринках, адаптивного позиціонування підприємств на галузевих ринках, моніторинг ключових факторів успіху підприємства, діагностики ключових факторів успіху підприємства.	Питання, задачі, управлінські ситуації
2/1	12. Організація маркетингового моніторингу	Знати економічну сутність маркетингового моніторингу галузевих ринків, технології	Задачі, управлінські

	галузових ринків	проведення маркетингового моніторингу галузевого ринку, маркетинговий мікс галузевого ринку, методи та інструменти проведення маркетингового моніторингу галузових ринків, методичні підходи до сегментації галузових ринків.	ситуації
2/1	13. Аналіз та оцінка ринкового ризику підприємства	Виробити навички ідентифікації ризику, причин виникнення ризику, технології ризик-менеджменту.	Задачі, ділові ігри
2/1	14. Прогнозування ринкової поведінки підприємства	Набути навички прогнозування поведінки підприємств в умовах різних типів ринкових структур, прогнозування розвитку поведінки підприємства на засадах вивчення споживчої поведінки покупців в умовах ринкової економіки, прогнозування ринкової поведінки підприємств.	Тренінгові вправи

Літературні джерела

1. Вашків О. Економіка галузових ринків. Опорні конспекти лекцій. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2017. URL : <https://ek-azbuka.wixsite.com/tneu/blank-j2vcb>.
2. Галіцин Володимир Костянтинович. Системи моніторингу. Київський національний економічний ун-т. К. КНЕУ, 2000. 231с.
3. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Ігнатюк Анжела Іванівна. Галузеві ринки: теорія, практика, напрями регулювання: монографія. К. ННЦ "Ін-т аграрної економіки", 2010. 465с.
5. Ігнатюк А.І., Якимчук Б.Б. Бар'єри входження на ринки асиметричної олігополії. *Вісник Одеського національного університету*. Серія Економіка, 2017. №1(54). С. 13-16
6. Квятковська Л. А., Івко А. В. Система моніторингу ринку при прийнятті ефективного управлінського рішення. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 118–124.
7. Конкурентоспроможність підприємства: підручник за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Даниленка А.С. К.: Центр учбової літератури, 2020. 320 с.
8. Лагутін В., Герасименко А. Галузеві ринки в економічній системі XXI століття. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2019. № 3. С. 5-15.
9. Михальчишин Н. Л. Теорія галузових ринків навчальний посібник. Львів: Вид-во «Манускрипт», 2022. 332 с.
10. Пазуха Микола Дмитрович. Кон'юнктура світових товарних ринків: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. Центр учбової літератури, 2008. 272с.
11. Про захист економічної конкуренції. Закон України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
12. Про ціни і ціноутворення. Закон України URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
13. Про захист від недобросовісної конкуренції : закон України від 07.06.1996 № 236/96 ВР. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=236%2F96-%E2%F022>.
14. Про Антимонопольний комітет України : закон України від 26 листопада 1993 р. № 3659-XII. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>.
15. Про захист економічної конкуренції : закон України від 11. 01.2001 №2210-III URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2210-14>.

16. Хименко О.А. Засади та шляхи удосконалення державної політики щодо активізації розвитку національної інноваційної системи в Україні. *Ефективна економіка*, 2020. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7732>
17. Чикало І. Моніторинг конкурентного середовища регіональних ринків базових факторів виробництва в контексті підвищення конкурентоспроможності національної економіки. *Вісник Одеського національного університету*. Серія «Економіка», 2014. Том 19. №3. С. 250-254
18. Чикало І. Моніторинг ринку енергозбереження в Україні. *Всеукраїнський науково-виробничий журнал „Інноваційна економіка”*. 2013. №2 (40). С.226-230.
19. Чикало І. Інституційне забезпечення функціонування ринку землі в Україні. *Економіст*. 2013. №3 (317). С.29-31
20. Hunt S.D., Lambe C.J. Marketing's contribution to business strategy: market orientation, relationship marketing and Resource-Advantage Theory. *International Journal of Management Reviews*. March 2000. Vol. 2, Issue 1.
21. Walsh C. Key Management Ratios: How to Analyze, Compare and Control the figures that Drive Company. Pitman, 1996. 347 p

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбутись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3
30%	40%	30%
1. Опитування під час занять (Тема 1-7) по 5 балів - 35 балів 2. Письмова робота = 65 балів	1. Опитування під час занять (Тема 8-14)= 30 балів 2. Письмова робота = 70 балів	1. Активна участь у тренінгах = 20 балів 2. Написання КПІЗ, на основі сформованих індивідуальних завдань = 50 балів 3. Захист КПІЗ = 30 балів

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом